
Jaarverslag over het verenigingsjaar 2015

Algemene Ledenvergadering 23 maart 2016

1. De jaarvergadering

De jaarvergadering van 25 maart 2015 is bezocht door 16 personen.

2. Het bestuur

In 2015 zijn de bestuursleden Siemon van der Wal, Han de Bruin, Richard Young, Jan Veltman en Gerry van Ewijk aftredend. Siemon van der Wal en Han de Bruin stellen zich herkiesbaar en worden herkozen. Richard Young, Jan Veltman en Gerry van Ewijk stellen zich niet herkiesbaar. Het bestuur draagt de volgende personen voor: Joeri van Beek, Lineke Dusseljee en Vera Otten. Allen worden gekozen.

Het algemeen bestuur bestaat uit 11 leden. In de bijlage wordt een overzicht gegeven van de portefeuillevverdeling in 2015. Het dagelijks bestuur (DB) wordt gevormd door 4 bestuursleden (de voorzitter, de penningmeester, de secretaris en de vice – voorzitter). Het dagelijks bestuur wordt ondersteund door de ambtelijk secretaris Ben Mom.

2.1 Vergaderingen

Het algemeen bestuur is in totaal 3 keer bijeen geweest. Het dagelijks bestuur vergaderde 6 keer.

2.2 Ondersteuning en bestuur

Het bestuursbureau in Den Haag ondersteunt het algemeen bestuur bij de uitvoering van haar taken. De ondersteuning bestaat uit de volgende onderdelen:

- *Ambtelijk secretaris (AS)*. De AS ondersteunt het bestuur in de uitvoering en ontwikkeling van het beleid, onderhoudt (samen met de voorzitter) de contacten binnen en buiten de vereniging en adviseert commissies en andere geledingen van de vereniging. Verder verzorgt de AS de dagelijkse aansturing van het bestuursbureau.
- *Ledenadministratie en secretariële ondersteuning*. Hier gaat het om de dagelijkse bereikbaarheid van het secretariaat, het beheer van de ledenadministratie en de secretariële ondersteuning van het algemeen bestuur en commissies.
- *Visitatieplanning en organisatie*. De visitatieplanning, alle correspondentie ten aanzien van de visitaties en ondersteuning van de visitatiecommissies PO en VO.
- *Financiële administratie*. Een controller bewaakt in nauwe samenwerking met de penningmeester de geldstromen en stelt de financiële stukken op.

De bemensing van het bestuursbureau bestaat uit een ambtelijk secretaris, een inhoudelijk medewerkster, een secretaresse en een medewerker financiële administratie. Allen zijn werkzaam bij VBS (Verenigde Bijzondere Scholen).

3. Ledenbestand

Op 31 december 2015 heeft de vereniging in totaal 390 collectieve leden, waarvan 351 basisscholen, 22 scholen voor voortgezet onderwijs, 1 kinderdagverblijf en 16 instellingen voor hoger onderwijs. Het totaal aantal leerlingen aan het eind van 2015 is 95581 (in 2014 96198). Uitgesplitst naar onderwijssoort: basisonderwijs 72845 leerlingen en voortgezet onderwijs 22736 leerlingen. Daarnaast telt de vereniging 42 individuele leden, waarvan 1 erelid.

4. Visitaties en licenties

In het bestuur zijn gedurende 2015 in het primair onderwijs 10 toekenningen van licenties (TL), 47 verlengingen van licenties (VL) en 3 versnelde licenties (V2) behandeld. Door het bestuur is van geen enkele school de licentie ingetrokken.

In 2015 hebben van de gevisiteerde VO-scholen 5 scholen een verlenging van de licentie ontvangen en 1 school een versnelde licentie (V2).

Alle scholen zijn gevisiteerd volgens het nieuwe visitatiekader.

Bij de opleidingsinstituten zijn in het bestuur 2 verlengingen van de licentie voor 4 jaar afgegeven en 3 instituten zijn gestopt met het aanbieden van dalton onderwijs.

5. Beleid

De NDV onderscheidt de volgende 5 domeinen:

- Onderwijs en identiteit
- Relatiebeheer en strategisch beleid
- Begeleiding en advies
- Communicatie en imago
- Kwaliteitszorg en licenties

5.1 Domein onderwijs en identiteit

Het algemeen bestuur heeft in 2015 een werkgroep ingesteld om voorwerk te doen met betrekking tot het nieuwe beleidsplan dat in moet gaan in 2017. Uitgangspunt van de werkgroep is om een strategisch fundament te maken voor de NDV. In dit stuk zal worden opgenomen de beleidsstructuur met missie, visie, (kern)waarden, ambities en een meerjarenbeleidsplan.

Het algemeen bestuur is voornemens om in 2016 de leden verder te informeren over dit strategisch fundament.

5.2 Domein relatiebeheer en strategisch beleid

De NDV maakt deel uit van het samenwerkingsverband SOVO. Dit bestuurlijk overlegorgaan bundelt de krachten om het traditioneel vernieuwend onderwijs gezicht te geven in het Nederlandse onderwijslandschap. SOVO komt 5 keer per jaar voor overleg bijeen. In 2015 stond het nieuwe lectoraat "vernieuwingsonderwijs" centraal. Naast de NDV zijn ook de Jenaplan Vereniging (NJPV), de Montessori Vereniging (NMV), de Freinetbeweging en VBS (Verenigde Bijzondere Scholen) partners binnen dit lectoraat. Onze daltonlector Patrick Sins leidt het nieuwe lectoraat.

Er heeft een gesprek plaatsgevonden met Monique Vogelzang, inspecteur generaal van de inspectie, over de meerwaarde van een breed onderwijsaanbod dat naast de cognitieve ontwikkeling ook voldoende ruimte biedt aan de persoonlijke ontwikkeling van onze leerlingen.

In 2015 heeft SOVO een start gemaakt met het organiseren van een congres in november 2016 te Den Haag. Doelgroep: inspectie, onderwijspolitici, bestuurders en onderwijsorganisaties zoals de PO raad en de VO raad.

5.3 Domein kwaliteitszorg en licenties

Het algemeen bestuur heeft dit jaar gewerkt aan een handreiking voor daltonvisiteurs PO en VO. Onderdeel in deze handreiking is de certificering voor voorzitters en bezoekers. Tevens is vastgelegd de "houdbaarheid" van de voorzitter, c.q. de bezoekers. Hiermee wil de NDV de kwaliteit van de visitatie verhogen. Kritisch zijn naar anderen en reflectie naar ons zelf is daarbij de leiband.

Tevens is er een nieuwe "*Handleiding voor daltonscholen in het basisonderwijs*" samengesteld op basis van het nieuwe visitatiekader. Deze handleiding beschrijft het volledige traject dat een nieuwe dalton basisschool, die in aanmerking wil komen voor een eerste daltonlicentie, dient te doorlopen. Daltonscholen die reeds in het bezit zijn van een daltonlicentie kunnen in deze handleiding ook de noodzakelijke informatie m.b.t. de visitatie vinden. Zie voor meer informatie rond dit domein de website van de NDV www.dalton.nl bij het onderdeel "visitatiecommissie primair onderwijs".

5.4 Domein Begeleiding en Advies

Regelmatig wordt de NDV benaderd door vertegenwoordigers van scholen die zich oriënteren op daltononderwijs. In het verleden werd er in dat geval naar een school in de buurt verwezen, waar men bereid was vertegenwoordigers te ontvangen en hen een kijkje in de (dalton)school te laten nemen. Om de mogelijkheid te bieden om bij de NDV centraal een voorlichting of een deskundig advies aan te vragen, is sinds eind 2011 een pool van voorlichters en deskundigen beschikbaar. De pool bestaat uit 11 voorlichters / deskundigen, waarvan 4 specifiek voor het po en 10 specifiek voor het vo. Ter ondersteuning zijn er een basis-PPT-po en een basis-PPT-vo beschikbaar.

Indien er méér dan een voorlichting of deskundig advies gevraagd wordt, wordt er doorverwezen naar de leden van DNO. Er is een overzicht beschikbaar van het aanbod van de leden van DNO.

In 2015 is er 1x van het aanbod gebruik gemaakt: het betrof een voorlichting aan de MR van een basisschool m.b.t. het vaststellen van een tijdspad van invoering van daltononderwijs.

Daarnaast is er enkele keren gereageerd op vragen die telefonisch of via het contactformulier op de site zijn binnengekomen. Vragen van algemene aard zijn beantwoord door medewerkers van het bestuursbureau; specifieke vragen zijn doorgespeeld naar en beantwoord door anderen (voorzitter Regio, verantwoordelijk bestuurslid, lid visitatiecommissie, e.d.).

6. Lectoraat Vernieuwingsonderwijs

In 2015 heeft de NDV samen met haar partners gesprekken gevoerd met de lector Patrick Sins en Jan Auwke Diepenhorst, directeur PABO Saxion. Enerzijds over de onderzoeklijnen tot 2020 van het lectoraat en anderzijds over de financiering van het lectoraat "vernieuwingsonderwijs".

Het praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek van het lectoraat Vernieuwingsonderwijs is onderverdeeld in vier hoofdlijnen:

1. Onderwijseffectiviteit vernieuwingsonderwijs op de lange termijn;
2. Professionele ontwikkeling van leraren in het vernieuwingsonderwijs;
3. Brede vorming als voorbereiding op de toekomst en leeropbrengsten;
4. Stimuleren van zelfgestuurd leren in het vernieuwingsonderwijs.

Er is in 2015 één boek verschenen:

"De effectiviteit van daltononderwijs" door Symen van der Zee. Dit proefschrift heeft Symen verdedigd op 22 oktober 2015.

Naast Dick de Haan is Symen van der Zee de tweede daltondoctor.

Het artikel in Pedagogische Studiën van Patrick Sins en Symen van der Zee is door prof. Theo Wubbels verkozen tot een van de beste onderzoeken van 2015 (zie artikel Didactief, december 2015).

Opbrengsten Lectoraat Vernieuwingsonderwijs 2015

Onderzoeklijnen en projecten lectoraat Vernieuwingsonderwijs

1. Onderwijseffectiviteit

- a) De meerwaarde van vernieuwingsonderwijs
- b) Meerwaarde vernieuwingsonderwijs voor zelfsturend leren in het vervolgonderwijs
- c) Executieve functies in het vernieuwingsonderwijs (mentessorionderwijs)

2. Professionele ontwikkeling van leraren

- a) De professionele ontwikkeling van leraren in de dagelijkse onderwijspraktijk
- b) Peer-review als professionaliseringsinstrument voor leraren
- c) Visitaties in het vernieuwingsonderwijs (daltononderwijs)¹
- d) Stimuleren van ondernemend leren (jenaplanonderwijs)

3. Brede vorming

- a) Visie professionals op realisatie brede vorming
- b) Groepsgewijs probleem oplossen (TechYourFuture)
- c) Meetinstrument brede vorming
- d) Leerlingenparticipatie (freinetonderwijs)

4. Stimuleren van zelfgestuurd leren

- a) Effectief bevorderen van zelfsturend leren
- b) 21st Century Skills for Vocational Technical Students; a High-tech Approach (Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek en TechYourFuture)

- ✓ Artikel in Pedagogische Studiën (nummer 3 beste Onderwijsonderzoek 2015 volgens Didaktief)
- ✓ Boekbespreking in Daltonvisie
- ✓ Vijf columns op website en daltonnieuwsbrief
- ✓ Interview in VBS schrift

- ✓ Artikel in Didaktief "Leren van de bureu"
- ✓ Keynote Meet-Up Tegenlicht De Onderwijzer aan de Macht, Deventer
- ✓ Keynote op de conferentie van de ECNAIS, Istanbul, Turkije
- ✓ Bijdrage op de Onderwijs Research Dagen in Leiden
- ✓ Bijdragen onderzoek visitaties op scholingsdagen en vergadering van het AB van de NDV
- ✓ Twee columns op website en daltonnieuwsbrief

- ✓ Artikel geaccepteerd voor Pedagogiek
- ✓ Artikel in Daltonvisie
- ✓ Gesprek bij Onderwijsraad, Den Haag
- ✓ Bijdrage op de Onderwijs Research Dagen in Leiden
- ✓ Gehonoreerd voorstel "Samenwerken aan bèta burgerschap" voor project Saxion, UT, RUG, acht scholen po en vier vo scholen en technische bedrijven
- ✓ Drie columns op website en daltonnieuwsbrief

- ✓ Handleiding "Effectief bevorderen van zelfsturend leren" in samenwerking met OU en elf vernieuwingscholen (wo tien daltonscholen)
- ✓ Gehonoreerd voorstel "21^{ste} eeuw vaardigheden voor mbo studenten" voor project Saxion, UT, drie ROC's en Thales
- ✓ Drie columns op website en daltonnieuwsbrief

Zie www.saxion.nl/vernieuwingsonderwijs; LinkedIn daltononderzoek en Twitter @patrick_sins

¹ Vera Otten is namens de visitatiecommissie togetreden tot de kenniskring

7. Contacten NDV – inspectie primair onderwijs

In 2015 heeft de NDV een aantal keren werkoverleg gehad met de inspectie.

Dit werkoverleg heeft er toe geleid dat de handelingswijzer Dalton, die geschreven is voor inspecteurs die daltonscholen bezoeken, is bijgesteld.

Ook het zogenaamde ringoverleg is een aantal keren bijgewoond. Dit overleg is bedoeld om te informeren en gelegenheid tot dialoog te bieden vanuit de inspectie naar de besturen van (traditioneel) vernieuwingsonderwijs en speciaal onderwijs. De nadruk ligt overduidelijk op informeren. Het is verheugend te merken dat de inspectie op weg naar het toezicht in 2020 op een andere wijze inspecteert. Enerzijds wil men het bestuurlijk functioneren en financieel beleid meer betrekken in een integraal toezicht, aan de andere kant wil de inspectie tot een meer gedifferentieerd toezicht overgaan waarbij breder naar de kwaliteit van een school wordt gekeken. Naast de cognitieve opbrengsten wil men ook de sociale opbrengsten in kaart brengen en ook meer oog hebben voor andere meeropbrengsten.

Ook dit jaar is er in het voorjaar weer een gesprek geweest samen met de andere traditioneel vernieuwende richtingen (SOVO leden) met Monique Vogelzang, inspecteur generaal van de inspectie en Arnold Jonk, hoofdinspecteur PO. In dit gesprek is het belang van een ruime kijk op brede vorming goed aan de orde geweest. De NDV is ook aanwezig geweest tijdens de presentatie van het jaarverslag "de staat van het onderwijs" van de inspectie op 15 april 2015.

8. Commissies

De voorzitters van de verschillende commissies doen hier verslag van de werkzaamheden. Daarnaast bespreken sommige bestuursleden de ontwikkelingen binnen hun portefeuille.

8.1 Visitatiecommissie primair onderwijs

De visitatiecommissie PO bestaat uit zeven leden: Han de Bruin, Milou Hüpscher, Lou Pinckaers (vz), Jarry van der Velde, Jan Veltman, Joeri van Beek en Vera Otten.

De visitatiecommissie heeft zes keer vergaderd in 2015.

Uit de informatie die ons bereikt blijkt de bekendheid bij de basisscholen en de visiteurs omtrent het nieuwe visitatiekader groeit. Enerzijds vindt men het veel bewerklijker dan het voormalige visitatieverslag, anderzijds vindt men dat het voor de school veel meer mogelijkheden biedt om alle Dalton aspecten in de vorm van een zelfevaluatie te beschrijven. Visiteurs krijgen op deze wijze een uitermate brede en diepe inkijk in de wijze waarop de scholen hun Daltonconcept beschrijven en in de praktijk uitvoeren. Uit de voorlopige conclusies van het onderzoek naar de kwaliteit van het nieuwe visitatiekader door Koen Groeneveld en Patrick Sins (lector vernieuwingsonderwijs) blijkt dat zowel scholen als visiteurs meer dan tevreden zijn met de nieuwe vorm van zelfevaluatie. Medio 2016 worden de eindconclusies en de aanbevelingen voor de NDV ten aanzien van het nieuwe visitatiekader door Koen en Patrick gepresenteerd. Wij gaan er wel van uit dat dit onderzoek de nodige kwaliteitsverbeteringen voor het nieuwe visitatiekader zal opleveren.

De visitatiecommissie heeft de nieuwe "*Handleiding voor de basisscholen, Visitatie lidscholen PO*" en de nieuwe "*Handleiding voor de Daltonvisiteurs PO*" op de website van de NDV gezet. Deze beide beleidsstukken bieden voor de basisscholen als ook de visiteurs de nodige helderheid over het nieuwe visitatie proces.

De visitatiecommissies van het basisonderwijs en van het voortgezet onderwijs overleggen regelmatig om de dalton ontwikkelingen met betrekking tot het nieuwe visitatiekader op elkaar af te stemmen.

Wij hebben inmiddels 8 nieuwe visiteurs welkom mogen heten. Wij zijn druk bezig om de groep voorzitters weer op het noodzakelijke aantal te brengen. Wij hebben in 2015 geïnventariseerd welke Daltoncoördinatoren inmiddels zijn afgestudeerd. Zij worden in 2016 benaderd om mee te gaan lopen met een visitatieteam. Bij de aanvang van hun studie is aan de daltoncoördinatoren gemeld dat zij 1 tot 2 keer in de 3 jaar moeten meelopen met een visitatie, om op deze wijze hun dalton kennis regelmatig te vernieuwen. Het is de bedoeling om o.a. uit deze groep afgestudeerde Dalton experts nieuwe kwalitatief goede visiteurs te halen.

Er zijn tijdens de diverse scholingsdagen voor visiteurs en voorzitter-visiteurs een aantal kernwaarden uitvoerig behandeld. Tevens hebben de problemen waar visiteurs en voorzitters tijdens het visiteren tegen aan lopen op de scholingsdagen de nodige aandacht gekregen.

Vera Otten, AB-lid en lid van de visitatiecommissie po zit namens de NDV in de kenniskring van het lectoraat. Zij vertegenwoordigt de NDV en gaat op termijn mee werken aan een aantal Dalton onderzoekslijnen van het lectoraat.

Er is in Nederland al een aantal Kindcentra, die een pedagogisch-didactisch Dalton concept hebben ingevoerd. Zowel de voorschoolse, tussen schoolse als de naschoolse opvang handelen samen met de basisschool vanuit één pedagogisch-didactisch Dalton concept. Op dit moment wordt de naschoolse opvang volgens een eigen visitatiekader gevisiteerd. De NDV wil in de naaste toekomst dat het visitatiekader van de basisschool en de naschoolse opvang als één geheel wordt gezien en ook als zodanig wordt gevisiteerd. Er bestaat inmiddels ook een Daltonopleiding voor de pedagogische medewerkers van de naschoolse opvang.

8.2 Visitatiecommissie voortgezet onderwijs

De handreiking visiteur VO en de vertaalslag van de nieuwe daltonidentiteit (5 kernwaarden en borging als voorwaarde) zijn regelmatig besproken en getoetst aan de huidige ontwikkelingen en ervaringen met visitaties en met de visiteurs. Er is gesproken over het certificeren van de visiteurs en over de beschrijving van de vaardigheden en kennis van de daltonvisiteur en voorzitter van het visitatieteam. Dit in afstemming met de visitatiecommissie PO.

De visitatiecommissies VO en PO hebben gezamenlijk het visitatiekader nieuwe stijl ontwikkeld, uitgetoetst en hebben hierop gereflecteerd. Er is gekeken naar de consequenties voor de visitatiepraktijk en de waarde van een zelfevaluatie op basis van de 5 kernwaarden. Er is een klachtenregeling ontwikkeld.

Op de studiedag voor visiteurs op 15 april 2015 is aandacht besteed aan de daltonidentiteit en de uitwerking daarvan in het visitatiekader. Er is in visitatieteams gereflecteerd op de werkwijze. Inspecteur Rikky Dekkers heeft haar bevindingen geuit over de daltonvisitatie. Zij heeft meegelopen met een visitatieteam in Alkmaar. Het middagedeelte stond in het teken van dalton en de onderzoeksresultaten van John Hattie ('Leren zichtbaar maken'). Aandacht is besteed aan welke factoren de grootste invloed op het leerrendement van leerlingen hebben.

Er is aandacht besteed aan het onderzoek van Koen Groeneveld en Patrick Sins over 'In hoeverre voldoet het nieuwe visitatiekader van zelfevaluatie aan de eisen die de NDV er aan stelt in het kader van kwaliteitsborging en kwaliteitsverbetering'.

In 2015 zijn vijf VO-scholen gevisiteerd. Van deze scholen hebben vier scholen een verlenging van de licentie voor 4 jaar gekregen en één school een versnelde visitatie over 2 jaar.

Gedurende het gehele jaar zijn de visitatieverslagen en schoolreacties in de commissie besproken en is de visitatieplanning gemaakt. Ook is aandacht besteed aan de wijze waarop de voorbereidingen voor de visitatie worden verricht. Doel is hier meer uniformiteit in te krijgen en er wordt een stappenplan voor ontwikkeld. Ook is de procedure vastgelegd van planning tot afronding van de visitaties. De vierjaarlijkse visitatiecyclus VO is bijgewerkt.

8.3 Commissie Communicatie en Imago

Voor het uitvoeren van het communicatiebeleid heeft de NDV in 2011 een commissie in het leven geroepen om meer samenhang te creëren in de informatievoorziening en positionering van de NDV en het Nederlandse daltononderwijs.

Taken van de commissie:

- Zorg dragen voor een evenwichtige communicatie naar de interne en externe doelgroepen.
- Bewaken van de NDV-huisstijl en de eenduidigheid van alle huisstijldragers van de NDV.
- Het profileren van de NDV en het daltononderwijs (imago opbouw en bewaking).
- Het (laten) ontwikkelen van nieuwe communicatiemiddelen.

De huidige commissie bestaat uit Paul Hendriks (bestuurslid), Lineke Dusseljee (bestuurslid), Ben Mom (ondersteunend) en Dick de Haan (Dalton Magazine).

Dalton Magazine: De commissie heeft in 2012 het magazine "DaltonVisie" van de grond getild. Het magazine komt 4 x per jaar uit in een oplage van 1700 exemplaren. De kernredactie bestaat in 2015 uit Martijn Bakker, René Berends, Dick de Haan, Marja Out en Jeroen Jansen. In december 2015 heeft Marja Out de redactie verlaten en is Els Meijknecht toetreden.

In december 2013 is onder de leden/abonnees een enquête gehouden over DaltonVisie. De resultaten geven een indicatie dat DaltonVisie gewaardeerd wordt en met name artikelen over praktijksituaties op prijs worden gesteld. In 2016 willen we weer een enquête onder de leden/abonnees houden.

Website: De nieuwe website is op het daltoncongres van 9 april 2014 in de lucht gegaan. De huidige webredactie bestaat uit Hans Bierman, Ben Mom en Paul Hendriks.

Posters en folders: Op het daltoncongres van 9 april 2014 zijn de nieuwe posters onthuld. Er zijn 5 posters ontwikkeld voor het PO en 5 posters voor het VO. Ook is er een muismat met de nieuwe kernwaarden ontworpen. Posters en muismat zijn in de digitale winkel van dalton.nl te koop. De commissie is nog bezig met het redigeren van folders voor doelgroepen (ouders, aspirant scholen in binnen- en buitenland). De folders zullen ook digitaal toegankelijk gemaakt worden op de website.

8.4 Commissie Opleiding en Nascholing

De commissie scholing heeft in 2015 gesprekken gevoerd met verschillende scholingsinstituten in het kader van evaluatie en licentieverlenging.

De commissie is in 2015 2x bijeen geweest. In die periode zijn gesprekken gevoerd met de volgende instanties: Hogeschool van Amsterdam, Stenden Hogeschool Assen en Centrum Theo Thijssen te Utrecht. Verder is er intensief contact geweest met de IJsselgroep. Helaas heeft de IJsselgroep besloten om het lidmaatschap van de NDV te beëindigen. Dit geldt ook voor PABO Almere (Hogeschool Windesheim) en OBD Noordwest.

De commissie spreekt haar zorg uit over het verdwijnen van scholingsinstituten. De spreiding van scholingsinstituten kan een probleem geven voor studenten die zich willen bekwamen in het daltononderwijs. Ook voor de toekomst zullen gekwalificeerde leerkrachten op dalton scholen nodig zijn.

De kwaliteit van de gevoerde gesprekken met de diverse instanties laat zien dat de instituten met zorg en aandacht en een grote betrokkenheid hun product weten neer te zetten.

De commissie opleiding en nascholing heeft, naast de evaluaties, met name gekeken in hoeverre de opleidingsinstituten de Daltonidentiteit met de vijf kenwaarden hebben opgenomen in hun beleidsplan. Andere punten die besproken worden zijn o.a. de omvang in uren van het aanbod, de eigen inbreng/portfolio van de kandidaten, de literatuurlijst, het borgingsdocument en in hoeverre geparticipeerd wordt in het Dalton Netwerk Opleiders.

8.5 Internationalisering

De samenwerking met Dalton International is in 2015 door verschillende oorzaken niet van de grond gekomen. Voor 2016 staan de eerste afspraken genoteerd.

Met name vanuit België is gedurende 2015 veel belangstelling geweest en er worden ook scholen begeleid om de weg naar Dalton te maken.

9. Regio's NDV

9.1 Regio's (algemeen)

De bestuursleden hebben de regio's als volgt verdeeld om te bezoeken.

- | | |
|----------------------|--|
| - Willem Wagenaar | Noord-Holland, Drenthe en Dalton Netwerk Opleiders |
| - Han de Bruin | Zuid-Holland en Groot Zwolle |
| - Paul Meuwese | Flevoland en Friesland |
| - Lou Pinckaers | Zuid |
| - Gerry van Ewijk | Groningen en Drenthe |
| - Jan Veltman | Friesland en Groot Zwolle |
| - Siemon van der Wal | Voortgezet onderwijs en Groningen |
| - Paul Hendriks | Voortgezet onderwijs |
| - Hans Wolthuis | Dalton Netwerk Opleiders |
| - Joeri van Beek | Midden Nederland |

Het is de bedoeling dat alle regio's een bijdrage leveren aan het jaarverslag voor de Algemene Leden Vergadering.

9.2 Regioraad

De regioraad heeft geen bijdrage geleverd aan het jaarverslag van de NDV.

9.3 Regio VO

Binnen de NDV hebben de daltonscholen voor VO (regio VO) een aantal keren per jaar overleg. De bijeenkomsten worden gehouden in één van de lidscholen. Tijdens de vergadering 'vult' de ontvangende school vaak een agendapunt. Dit punt bestaat soms uit een rondleiding + toelichting en regelmatig uit een presentatie van een onderwijskundige (dalton)ontwikkeling op de school. Hierbij staan 'delen' en 'leren van en met elkaar' centraal. Eind 2015 telde de regio 23 daltonscholen.

In 2015 hebben de leden van regio VO twee keer regulier overleg gehad:

1. 27 Mei 2015 - Barendrecht
2. 21 Januari 2015 - Vught

Tijdens de verschillende overleggen is aandacht geweest voor o.a.: visitatie VO ; diverse ontwikkelingen op individuele scholen; leerling-competenties; het plusdocument van de VO-raad; digitalisering en het uitwisselen van informatie.

Binnen de Regio VO is de wens uitgesproken om aan leerlingen, die met een diploma de school verlaten, een plusdocument uit te reiken. In 2016 zal dit binnen de regio opnieuw aan de orde komen. De verschillende daltonscholen willen hierin graag gezamenlijk optrekken.

Naast de reguliere bijeenkomsten is er op 30 september en 1 oktober 2015 de jaarlijkse 24-uurs conferentie gehouden. Dit jaar stond de conferentie in het teken van de (professionele) ruimte van medewerkers in het onderwijs en (dalton)leiderschap.

Naast de (landelijke) regio-overleggen zijn er regionale netwerken actief die, op kleinere schaal, samenwerken aan gemeenschappelijke ontwikkelingen / knelpunten / e.d.

De contacten tussen de daltonscholen VO worden als transparant, collegiaal en inspirerend ervaren; er is sprake van informatie-uitwisseling en kennisoverdracht. Omdat de daltonscholen VO over een groot deel van het land verspreid liggen, is er voor het bijwonen van een overleg bij de vertegenwoordigers van de daltonscholen VO altijd sprake van een grote investering in tijd en moeite. Ondanks dat, is de opkomst altijd groot.

Het bestuur van Regio VO bestond tot in mei 2015 uit Anna-Paulien Smits, Siemon v.d. Wal en Johan Oort. Na een jarenlange verdienstelijke bijdrage aan de regio hebben Johan Oort en Siemon van der Wal hun taken als bestuurslid van de regio overgedragen. Frans van der Sman en Ivo Omlo hebben hun plaats ingenomen en vormen samen met Anna-Paulien Smits het nieuwe regio bestuur.

9.4 Dalton Netwerk Opleiders

In 2015 heeft het Dalton Netwerk Opleiders (DNO) drie studiebijeenkomsten georganiseerd: op 3 februari in Assen (9 deelnemers), een tweedaagse op 28 en 29 mei in Conferentieoord Villa Heidebad (20 deelnemers.) met als thema; "Zelfsturend leren is niet zelfsturend te leren": welke leraar vaardigheden worden er gevraagd bij het zelfsturend leren? De gastsprekers waren Mieke Knaapen en Emmy Vrielingh.

De laatste bijeenkomst vond plaats op 6 oktober in Deventer (14 deelnemers waren daarbij aanwezig). De ledenlijst van het DNO telde in 2015 20 deelnemende instanties: 12 pabo's, 6 particuliere bureaus en 2 onderwijsadviesdiensten. Enkele pabo's verzorgen ook dienstverlening op daltongebied.

9.5 Regio Oost Nederland

De regio DON bestaat uit 74 daltonscholen. Onze regio is de laatste jaren (pro)actief bezig om de verbinding met elkaar te vinden, te behouden en te versterken als het gaat om dalton. De vormen die we gebruiken om onze bovenstaande doelstelling te behalen zijn o.a. netwerkbijeenkomsten voor dalton coördinatoren, gecombineerde bijeenkomsten met directeuren en coördinatoren. Een groot succes gezien het percentage deelnemers. De samenwerking met Dalton Deventer/Saxion zorgt ervoor dat de ontwikkelingen binnen onze regio op niveau, inspirerend en actueel zijn.

DON bijeenkomsten in 2015

In 2014 zijn we de weg ingeslagen om de bewustwordingen van veranderingsprocessen rondom Dalton te verkennen. Dit onderwerp liep in 2015 nog door. Volgende leidende vragen stonden centraal:

- Waar werk je met je team aan? Hoe werk je samen aan veranderingsprocessen? Hoe werkt de individuele leerkracht hieraan?
- Wat werkt vanuit de wetenschap? Wat is effectief?
- Hoe krijg je leerlingen aan het werk? (betekenisvolle taak, hoe ziet deze taak eruit?)

We hebben in de bijeenkomst met Jan Jutten rondom dit thema gewerkt.

In de laatste bijeenkomst van schooljaar 2014/2015 hebben we verbinding gelegd tussen dalton coördinator en de ict-er. In deze bijeenkomst, waarin dalton coördinatoren en ict-ers van scholen veelal samen vertegenwoordigd waren, zijn we op zoek gegaan hoe beide met elkaar te verbinden zijn. Verder is in 2015 een start gemaakt, de verantwoordelijkheid voor de inhoud van de bijeenkomsten, meer bij de deelnemers te leggen. We merkten dat een groot gedeelte vd deelnemers passief deelnamen aan bijeenkomsten en dat het, gezien de hoeveelheid aangesloten scholen, vrijwel onmogelijk is om eenieder vanuit 1 thema op niveau te “bedienen”. We hebben daarom binnen bijeenkomsten ruimte gemaakt om scholen hun daltonontwikkelpunt (en) helder te krijgen (met behulp van het netwerk) en hier aan te kunnen werken en rondom thema’s verbinding te zoeken. Bovenstaande hebben we geïntegreerd in onze DON bijeenkomsten voor de coördinatoren en in de bijeenkomsten voor de coördinatoren en directeuren samen. Deze bijeenkomsten vinden altijd op woensdagen plaats van 9.30-14.30 uur of bij gastspreker: 9.30-13.00 (incl. een verzorgde lunch) in Deventer (Saxion). Er is zeker aandacht zijn om algemene good practices onderling uit te wisselen naast een inhoudelijk deel. Hiervoor hebben we dit jaar ook gebruik gemaakt van een gastspreker.

Datum	voor wie	Thema
11-03	directeuren en coördinatoren	Varen op een innerlijk kompas, leiderschap voor de school vd 21 ^e eeuw Jan Jutten
20-05	coördinatoren	Dalton en ICT
23-11	coördinatoren	Marit en Hilde-Marie
25-11	directeuren en coördinatoren	Eigenaarschap betoog lector Sijmen vd zee werkvorm Making Thinking Visible om persoonlijk Dalton ontwikkelpunt helder(der) te krijgen

9.6 Regio Drenthe

In 2015 waren er 30 Drentse scholen aangesloten bij de NDV. Sinds het huidige schooljaar zijn een aantal scholen om diverse redenen (krimp, bestuursvisie) geen lid meer van onze vereniging:

- De Peppel, Gasselternijveen
- Margrietschool, Smilde

We hebben een tweetal nieuwe scholen mogen verwelkomen in onze regio:

- Daltonschool de Oosterbrink uit Boijl (overgestapt vanuit regio Friesland)
- Daltonschool het Echtenest uit Echten

Het regiobestuur:

Het regiobestuur is dit jaar sterk gewijzigd. Een drietal bestuursleden is afgetreden, omdat zij een baan hebben geaccepteerd op een niet Daltonschool. Al meer dan 25 jaar heeft de regio Drenthe een afspraak dat er uit elke regiohoek een school bij toerbeurt bestuurslid is van de regio, in principe voor 3 of 6 jaar. Het was dan ook geen probleem om het bestuur weer voltallig te krijgen.

De bestuurssamenstelling in 2015:

Voorzitter: Han Kemker (obs het Vlinderhof, Een)
opgevolgd door: Christa Bentum (obs de Eshorst, Beilen)
Secretaris: Naomi Klompmaker (obs Theo Thijssen, Assen)
opgevolgd door Saskia Prakken (obs de Vaart, Hoogersmilde)
Penningmeester/regio coördinator: Jantje Lammers (obs Kloosterveen, Assen)
Lid: Gelske Reitsma (obs het Twiespan, Emmen)
Lid: Xandra de Vos (obs Oosterboer, Meppel)
opgevolgd door Monique Odijk (obs de Zuid-Wester, Zuidlaren)

Activiteiten regio:

Het afgelopen jaar zijn er drie bijeenkomsten georganiseerd door het bestuur, waarbij alle scholen (directies en dalton coördinatoren) waren uitgenodigd. Voorafgaand aan de regiobijeenkomsten kwam het regiobestuur bijeen.

- februari: Breinsleutels: Marald Mens (CED groep) vertelt hoe het geheugen van de mens werkt en wat kun je daar als daltonschool mee: de uitleg gaf een antwoord op klassikaal onderwijs (uitleg en opdracht uitvoeren) en Daltononderwijs: zelf plannen wanneer je de verwerking wilt doen en hoe kennis in het lange termijngeheugen wordt opgeslagen
- mei: Coöperatieve werkvormen: hoe zetten we ze in en wat is het rendement? Bureau Meesterschap heeft dit op inspirerende wijze gepresenteerd en de aanwezigen hebben hun ervaringen uitgewisseld.
- oktober: Ruud Hendriksen, daltonopleider Stenden University, heeft de kernwaarde "reflectie" met ons verkend. Hoe geven we invulling aan deze kernwaarde en wat wordt vanuit de opleiding ingebracht. Ook de Daltonstudenten waren hierbij aanwezig: een verrijking van de middag door hun open mind en jeugdig enthousiasme.

In voorgaande jaren was er een gescheiden deel in de regiobijeenkomsten voor directies en coördinatoren. In het afgelopen jaar hebben we ervoor gekozen om de regiobijeenkomst gezamenlijk te organiseren. Het coördinatorennetwerk voorziet in de intervisiebehoefte van de coördinatoren. Het gezamenlijk deelnemen aan de regiobijeenkomsten, die een informatief karakter droegen met input van deskundigen, heeft veel positieve reacties opgeleverd.

Bij de start van het nieuwe schooljaar hebben de bestuursleden contact gezocht met alle dalton scholen, om steun aan te bieden bij vragen en de betrokkenheid bij de regio te vergroten. Dit wordt door de scholen gewaardeerd en bevordert de betrokkenheid.

Twee bestuurders hebben de regioraadbijeenkomsten bijgewoond.

De nationale Dalton dag is op de meeste scholen benadrukt met een open dag.

Een groep van 8 daltoncoördinatoren heeft deelgenomen aan een scholingstraject/netwerk daltoncoördinator via Saxion-Deventer, o.l.v. Wim Vermeulen.

Een nieuwsbrief van de regio is in het leven geroepen, dit om meer te laten zien waar we mee bezig zijn in de regio en om de bekendheid met elkaar te vergroten.

9.7 Regio Noord-Holland

Regio Noord-Holland is na een tweetal jaren van minimale activiteit op de weg terug. Er is een stuurgroep actief die in september een regiobijeenkomst heeft georganiseerd. Tijdens die bijeenkomst hebben de vertegenwoordigers van de scholen aangegeven welke onderwerpen in de komende jaren aandacht zouden moeten hebben. In het middagedeelte heeft Bazalt voorlichting gegeven over coöperatieve leerstrategieën van Kagan. Voor 2016 zijn een drietal bijeenkomsten gepland.

De animo voor de regio dag was groot, er waren ruim 40 vertegenwoordigers. Ook de input voor de toekomst was ruim voldoende om daar onderwerpen uit te halen voor de komende bijeenkomsten. We zijn weer op de goede weg.

9.8 Regio Groot Zwolle



Binnen de regio Groot Zwolle is in het schooljaar 2014-2015 en in het schooljaar 2015-2016 het nodige gebeurd, waarvan hier verslag.

Op 29 januari en 29 mei hebben de coördinatoren en een aantal directieleden nascholing gevolgd met Hans Wolthuis. Het eerste studiemoment stond in het teken van reflectie, leeropbrengsten, weektaak en periodetaken. Het tweede moment reflectie, persoonlijkheidsontwikkeling en efficiëntie.

Op 11 november 2015 is door de regio een Daltondag georganiseerd. Voor de dag is getracht een breed spectrum van ontwikkelingen binnen (dalton) onderwijs te presenteren met keuze uit 11 workshops/masterclasses. Evaluatie van de dag heeft schriftelijk plaatsgevonden en zal inhoudelijk in het regiobestuur besproken worden in 2016. De reacties van de deelnemers waren over het algemeen zeer positief met wat kritische kanttekeningen. Het bestuur buigt zich in ieder geval over de vraag om we vaker een Daltondag moeten gaan organiseren.

Verder zijn de schoolkaarten geactualiseerd en op de website gepubliceerd. De website heeft een make over ondergaan.

Op financieel gebied hadden we verwacht een groter deel van onze reserve te moeten uitgeven aan de organisatie van de Daltondag. We zijn echter in staat geweest om de dag voor een relatief laag bedrag te organiseren. De eindafrekening met KPZ-Wenke voor de gegeven workshops heeft nog niet plaatsgevonden en derhalve niet opgenomen worden in het afgesloten boekjaar. Vanaf dit jaar zullen we de eigen bijdrage per leerling van de scholen in de regio aan de regio halveren.

9.9 Regio Zuid-Holland en Zeeland

In 2015 is het acht leden tellende bestuur van de daltonregio Zuid-Holland en Zeeland acht keer bij elkaar gekomen om de regiobijeenkomsten en de regioconferentie 2015 te organiseren, het meerjarenbeleidsplan voor onze regio aan te vullen en de lopende zaken vanuit de regio te bespreken. Dit jaar hebben twee nieuwe bestuursleden de plaats ingenomen van twee aftredende leden waardoor het bestuur weer een volledige bezetting heeft.

Er zijn in 2015 **twee regiobijeenkomsten** op een woensdagmiddag gehouden, waarbij zowel directieleden als daltoncoördinatoren aanwezig waren:

1. Op 25 maart 2015: Intervisiebijeenkomst, waarbij alle scholen een hulpvraag moesten inbrengen en in verschillende rondes intervisie gepleegd werd. Alle daltonscholen van de regio kregen tijdens deze bijeenkomst het boek Focus op Dalton uitgereikt.
2. Op 4 november 2015: Regiobijeenkomst met gastspreker Hans Wolthuis over 'Het ideale Daltonboek'. Er was een hoge opkomst.

Daarnaast heeft op 27-05-2015 de **dalton regioconferentie** plaatsgevonden waarbij Ronald Hünneleman de inleidende lezing verzorgde en er vervolgens 14 workshops door de aanwezigen gevolgd konden worden. Voor 6 workshops waren gastsprekers uitgenodigd en de overige workshops werden gegeven door teamleden van onze eigen daltonscholen. Hierdoor was er een verscheidenheid van onderwerpen. We kunnen terugkijken op een zeer geslaagde regioconferentie 2015.

Het regiobestuur is tevreden over de opkomst tijdens de regiobijeenkomsten en de daltonconferentie. Er zijn maar weinig daltonscholen die in 2015 niet op minimaal één van de drie regiobijeenkomsten aanwezig waren.

9.10 Regio's Midden Nederland, Zuid, Friesland en Groningen

De regio's hebben geen bijdrage geleverd aan het jaarverslag van de NDV.

Bijlage: Portefeuilleverdeling algemeen bestuur.

Naam	Functie	Portefeuille
Willem Wagenaar	Voorzitter Dagelijks bestuur	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Woordvoerder namens de vereniging ▪ Onderwijs en identiteit ▪ Relatiebeheer en strategisch beleid ▪ Lignafonds (Onderwijsfonds) ▪ Commissie opleiding en nascholing (lid) ▪ Commissie wetenschappelijk onderzoek ▪ Contacten overheid (inspectie, ministerie) ▪ Netwerk SOVO ▪ Regiobesturen: Noord-Holland, Netwerk Dalton Opleiders (DNO), Drenthe ▪ Projecten ▪ Werkgroep beleid en identiteit ▪ Internationalisering
Johan Oort	Vice-penningmeester	<ul style="list-style-type: none"> • Commissie begeleiding en advies (vz) • Redactie NDV-nieuwsbrief • Werkgroep Congres 2016
Han de Bruin	Secretaris Dagelijks bestuur	<ul style="list-style-type: none"> • Commissie opleiding en nascholing (vz) • Visitatiecommissie PO (lid) • Onderwijs en identiteit • Relatiebeheer en strategisch beleid • Regiobesturen: Zuid-Holland en Groot Zwolle • Internationalisering • Werkgroep beleidsplan (lid)
Paul Meuwese	Penningmeester Dagelijks bestuur	<ul style="list-style-type: none"> • Onderwijs en identiteit • Relatiebeheer en strategisch beleid • Commissie begeleiding en advies • Vertegenwoordiger AB regiozaken • Lignafonds (Onderwijsfonds) • Saxion Progressive Education University Press • Regiobesturen: Flevoland en Friesland • Werkgroep Congres 2016
Paul Hendriks	Lid	<ul style="list-style-type: none"> • Commissie opleiding en nascholing (lid) • Visitatiecommissie VO (lid) • Commissie communicatie en imago (vz) • Regiobesturen: Voortgezet Onderwijs
Lou Pinckaers	Lid	<ul style="list-style-type: none"> • Commissie wetenschappelijk onderzoek (vz) • Visitatiecommissie PO (vz) • Regiobesturen: Zuid • Werkgroep beleidsplan (vz)
Siemon van der Wal	Vice –voorzitter Dagelijks Bestuur	<ul style="list-style-type: none"> • Commissie wetenschappelijk onderzoek • Visitatiecommissie VO (vz) • Regiobesturen: Voortgezet Onderwijs, Groningen • Internationalisering • Werkgroep beleidsplan (vz)
Hans Wolthuis	Lid	<ul style="list-style-type: none"> • Regiobesturen: Dalton Oost Nederland • Werkgroep beleidsplan (lid) • Werkgroep Congres 2016
Vera Otten	Lid	<ul style="list-style-type: none"> • Visitatiecommissie PO (lid) • Werkgroep beleidsplan (lid)
Lineke Dusseljee	Lid	<ul style="list-style-type: none"> • Commissie opleiding en nascholing (lid) • Commissie communicatie en imago (lid) • Werkgroep Congres 2016
Joeri van Beek	Lid	<ul style="list-style-type: none"> • Visitatiecommissie Po (lid) • Vertegenwoordiger AB regiozaken • Regiobesturen: Midden Nederland • Werkgroep beleidsplan (lid)